

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ХІМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра хімії високомолекулярних сполук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

Наталія УСЕНКО

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА ТА КОРПОРАТИВНА ЕТИКА

для здобувачів освіти

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

10 Природничі науки
102 Хімія
магістр
Хімія
обов'язкова

Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	<u>0 і 1</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>3</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: д.х.н., проф., проф., Савченко Ірина Олександрівна

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.

КИЇВ - 2024

Розробник:
Савченко Ірина Олександрівна, проф., д.х.н., проф., кафедра хімії високомолекулярних
сполук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри хімії високомолекулярних сполук

 Ірина САВЧЕНКО

Протокол № 4 від « 8 » травня 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією хімічного факультету

Протокол від « 9 » ⁰⁴ червня 2024 року № 9

Голова науково-методичної комісії Олександр РОЇК

« 9 » ⁰⁴ 2024 року

1. Мета дисципліни – надати цілісне уявлення щодо розуміння проблем професійної та корпоративної етики, методологію виокремлення моральної проблематики в галузі хімії, вирішення соціально-етичних проблем при розробці, втіленні і застосуванні в предметній області хімічних наук, а також напрацювання та розвиток умінь і навичок аналізу професійних ситуацій та прийняття рішень з етичної поведінки спеціалістів в даній області.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** основні етапи розвитку етичної думки; методи філософських досліджень, методи психології та основні етико-філософські поняття та категорії.

2. **Уміти** збирати та інтерпретувати інформацію щодо дилемних проблем професійної та корпоративної етики в професійній діяльності; застосовувати основну методологію імперативно-ціннісних аспектів професійної практики

3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та інтегрованою інформацією наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно специфічних культурно-професійних, політичних, економічних подій; використання іншомовних фахових інформативних джерел.

Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Професійна та корпоративна етика» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у I семестрі магістратури. Навчальна дисципліна послідовно розглядає особливості розвитку і становлення професійної та корпоративної етики та їх нагальність в сучасних професійних практиках. З'ясовуються особливості вироблення та розвитку практичних вмінь та навичок прийняття рішень з етичної поведінки спеціалістів в дилемних ситуаціях професійної діяльності та актуальні проблеми професійної діяльності пов'язані з хімічною галуззю. Розглядаються концепції етико-хімічної спрямованості, концептуальні орієнтири етики хімії та особливості оволодіння методами аналізу професійно-етичних кодексів та їх удосконалення, напрацювання розуміння та переконання щодо слідування нормам професійної етики, як необхідної умови професійного розвитку.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про професійну та корпоративну етику в сучасній професійній діяльності. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використовувати ці знання у вирішенні проблем та прийнятті у професійних ситуаціях рішень, що відповідають нормам професійної етики та кодексам корпоративної поведінки, а також впровадження корпоративної соціальної відповідальності в ділову практику. Надати студентам знання з питань професійної етики хімії та умінь їх використовувати у вирішенні конкретних аналітичних й дослідницьких завдань щодо моральних колізій в сучасних практиках.

- Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України (другий (магістерський) рівень вищої освіти (сьомий рівень НРК України), галузь знань 10 «Природничі науки», спеціальність 102 «Хімія») дисципліна забезпечує набуття студентами таких *компетентностей*:

Загальних:

- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК13. Здатність до активного збереження довкілля.

Фахових:

- ФК 5. Здатність застосовувати методи комп'ютерного моделювання для вирішення наукових, хіміко-технологічних проблем та проблем хімічного матеріалознавства.
- ФК7. Здатність дотримуватися етичних стандартів досліджень і професійної діяльності в галузі хімії (академічна доброчесність, ризику для людей і довкілля тощо).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет, методи, теоретичні основи професійної та корпоративної етики	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота	5
1.3	принципи професійної етики спеціаліста, рівні відповідальності за порушення норм професійної та корпоративної етики	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота, самостійна робота	8
1.4	професійна етика в хімії та концепції етико-хімічної спрямованості	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота	5
1.5	Основні підгрунтя хімічної етики - принцип відповідальності і принцип максимізації очікуваної корисності; концептуальні орієнтири етики хімії	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота, самостійна робота	7
	Вміти:			
2.1	Вміти здійснювати інтелектуальний пошук та застосовувати інноваційні підходи в хімічній та суміжних галузях	самостійна робота	самостійна робота	5
2.2	кваліфіковано аргументувати специфіку основних етичних принципів та норм професійної етики, їх взаємодію та шляхи подолання розриву між загальними моральними принципами та вимогами корпоративної етики задля забезпечення успішності проектів в галузях хімії.	Самостійна робота	самостійного робота	8
2.3	здійснювати експертну оцінку ціннісного аспекту місії професійних та корпоративних кодексів при комунікації та розробці /плануванні проектів у хімічній сфері	Самостійна робота	Самостійна робота, письмова контрольна робота	6
2.4	Знаходити у першоджерелах інформацію про етичні дилеми, які постають на даний момент часу та вміти аналізувати шляхи подолання цієї проблеми	Самостійна робота	самостійна робота	5
2.5	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології для вирішення загальних професійних задач в сфері хімії	Самостійна робота	самостійна робота	5

2.6	Здійснювати моніторинг та аналіз наукових джерел інформації та фахової літератури.	Самостійна робота	Самостійна робота	5
	комунікація:			
3.1	Використовувати знання іноземних мов для аналізу спеціалізованих ресурсів; основних моральних принципів задля здійснення обґрунтованого вибору методів та формування ефективних рішень в сфері управління, корпоративної культури та етики.	самостійна робота	самостійна робота	5
3.3	вести дискусії стосовно питань ролі професійної та корпоративної етики в діловій сфері, норм, цінностей професійної діяльності щодо здатності здійснення усвідомленого вибору та відповідальності у вирішенні завдань у галузях хімічних наук	самостійна робота	самостійна робота, контрольна робота	5
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно опрацьовувати вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації аналізувати та кваліфіковано виявляти та вирішувати моральні конфлікти в конкретних ситуаціях практичної діяльності	Самостійна робота	самостійна робота, контрольна робота	5
4.2	Приймати обґрунтовані рішення, нести відповідальність за власні судження та результати дослідження/проекти	самостійна робота	самостійна робота	5
4.3	Уміти самостійно фіксувати, інтерпретувати та відтворювати результати пошуку: нести відповідальність за достовірність проведених досліджень та приймати нестандартні рішення в проблемних ситуаціях практики	самостійна робота	самостійна робота, контрольна робота	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

ПРН	РНД (код)	1.	1.	1.	1.	1.	1.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	3.	3.	3.	4.	4.	4.	
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	1	2	3	
ПРН1. Знати та розуміти наукові концепції та сучасні теорії хімії, а також фундаментальні основи суміжних наук.		+			+				+				+	+					+	+
ПРН7. Вільно спілкуватися англійською та (за можливості) іншою іноземною мовою з професійних питань, усно і письмово презентувати результати досліджень з хімії іноземною мовою, брати участь в обговоренні проблем хімії.																				
ПРН11. Складати технічне завдання до проекту, розподіляти час, організувати свою роботу і роботу колективу, складати звіт.																				
ПРН 12. Оцінювати ризики у професійній діяльності та здійснювати запобіжні дії.																				

7. 7. Схема формування оцінки

7.1 Форми оцінювання:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1.1 – 1.4), що складає 40% від загальної оцінки та оцінювання практичної підготовки – результати навчання (вміння 2.1-2.4); (комунікація 3.1-3.2); (автономність та відповідальність 4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

Семестрове оцінювання:

Максимальна/мінімальна кількість балів, які можуть бути отримані здобувачем освіти: **80 балів /48 балів**, а саме:

1. Контрольна робота (дистанційно) - РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.2, РН 3.1 – **40/12 балів**.
4. Реферат: РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.2, РН 3.1, РН4.2– **20/12 балів**.
5. Завдання самостійної роботи: РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.3, РН 3.2, РН 4.1-4.2– **20/12 балів**.

Підсумкове оцінювання: у формі заліку

Підсумкова оцінка з освітнього компоненту в цілому: підсумковою формою контролю за яким встановлено іспит визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання (дистанційно та під час проведення аудиторних занять; оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються) та оцінки, отриманої під час заліку.

Форма проведення заліку - письмово-усна, вид письмових завдань – комбіновані тестові та відкриті питання.

Максимальна/мінімальна кількість балів, які можуть бути отримані здобувачем освіти: **20 балів /12 балів** за 100 бальною шкалою. Здобувач освіти не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше ніж 48 балів.

Результати навчання, які оцінюються під час проведення заліку, є РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.2, РН 3.1-3.2, РН 4.2

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за залік не може бути меншою 12 балів.

- умови допуску до підсумкового заліку:

Здобувач освіти допускається до заліку, якщо протягом семестру він набрав не менше, ніж **48 балів**, написав контрольну роботу, зробив усну доповідь з презентацією на тему реферату, виконав і вчасно здав завдання самостійної роботи.

7.2. Організація оцінювання:

Терміни проведення оцінювання:

Контрольна робота проводиться дистанційно. Робота над рефератом виконується протягом семестру, але не пізніше, ніж за 1 тиждень до його закінчення.

Оцінювання самостійної роботи: впродовж семестру.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень / Marks
зараховано	60-100
не зараховано	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції		Самостійна робота
Частина 1. Професійна та прикладна етика в структурі етичного знання				
1	Лекція. Професійна та прикладна етика в структурі етичного знання	2		
2	Самостійна робота. Професійна етика. Корпоративна етика та культура: теорія та практика			30
Частина 2. Професійна та корпоративна етика хімії				
3	Лекція. Професійна етика хімії та концепції етико-хімічної спрямованості.	2		
4	Самостійна робота. Концептуальні орієнтири етики хімії.			30
5	Лекція. Формування іміджу хімії і хіміка.	2		
	Самостійна робота. Професійно-етичні кодекси хімічного співтовариства.			24
6	Підсумкова контрольна робота			
	ВСЬОГО	6		84

Загальний обсяг: 90 год., в тому числі:

Лекцій – 6 год.

Самостійна робота - 84 год.

9. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Аболіна Т., Нападиста В., Рихліцька О. Прикладна етика. Навч. посібник / За наук. ред. Панченко В.І. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – Розділ 1. – С.7-40.
2. Етика. Естетика.: Навч. посібник / за наук. ред. Панченко В.І. – К.: «Центр учбової літератури», 2014 – Розділ 1 – С. 6-22. – 432 с.
3. Йонас Х. Принцип відповідальності. Досвід етики для технологічної цивілізації– К.: 2004.
4. Ломачинська І.М., Рихліцька О.Д., Барна Н.В. Основи корпоративної культури. Навч. посібник. -К.:2011.,- 480с.
5. Професійна та корпоративна етика. -Навч. посіб./за ред. Панченко В./ «Київський університет».- 2019.-с.368
6. Канке В. Історія і філософія хімії: Навчальний посібник - М.: НІЯУ МІФІ. - 232 с., 2011
7. *Del Re G.* Ethics and science // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2001. V. 7. No. 2. С. 91.
8. *Schummer J.* Ethics of chemical synthesis // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2001. Vol. 7. No. 2. P. 103–124.
9. *Laszlo P.* Handling proliferation // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2001. V. 7. No. 2. P. 125–140.
10. Jonas H. The Imperative of Responsibility: In Search of Ethics for the Technological Age, 1979.

Додаткова:

1. Актуальні проблеми етики та їх значення для розв'язання загальнолюдських проблем (Електронний ресурс) – Режим доступу:<http://parta.com.ua/var/>
2. Гасюк Л.М. До проблеми визначення сутності «професійна етика» //Теоретичні питання освіти і виховання.-К.:2001.-Вип.14.-с.100-102

3. Ломачинська І.М. Професійна етика: навчальний посібник для дистанційного навчання.- К.: «Україна», 2005. – 226 с.
4. Рихліцька О.Д, Етичні проблеми сучасних біотехнологій //«Етичне та естетичне в людському світовідношенні»:-Львів, 2015. –С.131-134.
5. Рихліцька О.Д. До проблеми етичної складової у професійній діяльності// «Професійна та корпоративна етика на сучасному етапі розвитку соціо-гуманітарного знання». К.:Київський університет, 2018, с.18-22
6. Ф. Котлер, Н. Лі, Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / пер. з англ.. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.
7. *Bauer H. H.* "Pathological science" is not scientific misconduct (nor is it pathological) // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2002. V. 8. No. 1. P. 5–20.
8. *Coppola B. P.* The technology transfer dilemma. Preserving morally responsible education in a utilitarian entrepreneurial academic culture // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2001. V. 7. No. 2. P. 155–167.
9. D'Angelo J.G. Ethics in Science. Ethical Misconduct in Scientific Research. 2nd ed. CRC Press, 2019.
10. *Del Re G.* Ethics and science // HYLE – International Journal for Philosophy of Chemistry. 2001. V. 7. No. 2. P. 85–102.